

The 11th Rajamangala Surin National Conference

Conference Proceedings

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ

การประชุมวิชาการระดับชาติราชมงคลสุรินทร์ ครั้งที่ 11

“วิจัยและนวัตกรรมวิถีใหม่”

ระหว่างวันที่ 17-18 กันยายน 2563

ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

วิทยาเขตสุรินทร์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

Factors affecting be a Sustainable Community Case Study of Ban Mai, Sawai
Jeek Subdistrict, Mueang District, Buriram Province

รวิฐา ทวีพร้อม¹รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์² ชนิษฐา ทิพย์อักษร³ กิตติวินท์ เอี่ยมวิริยาวัฒน์⁴ และ กิติกร ฮวด
ศรี⁵ และอัจฉรา หลาวทอง⁶

สาขาวิชาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์¹

สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์^{2,3,4,5,6}

ผู้ประสานงาน (Corresponding Author) : draphephan@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการเป็นชุมชนต้นแบบด้านวิสาหกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อศึกษาปัจจัยด้านความปรองดองส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ประชากรคือสมาชิกบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 201 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าทดสอบเชิงพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการเป็นชุมชนต้นแบบด้านวิสาหกิจชุมชนและปัจจัยด้านความปรองดองที่ส่งผลเชิงบวกต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.01 การวิจัยนี้มีประโยชน์เพื่อเป็นต้นแบบให้กับพื้นที่อื่นที่จะใช้เป็นแนวทางพัฒนาชุมชนให้เกิดเป็นชุมชนยั่งยืน

คำสำคัญ: การเป็นชุมชนต้นแบบด้านวิสาหกิจชุมชน ความปรองดอง การเป็นชุมชนยั่งยืน

Abstract

The study to factors affecting to a sustainable community case study of Ban Mai, Sawai jeek sub district, Mueang district, Buriram province. The purpose of this research was to study the factor a model of a community enterprise affect to the sustainable community case study of Ban Mai, Sawai jeek sub district, Mueang district, Buriram province . To study the factor of reconciliation affect to the sustainable community case study of Ban Mai, Sawai jeek subdistrict, Mueang district, Buriram province. This research is a quantitative research. The population were members of the Ban Mai, Sawai jeek sub-district, Muang district, Buriram province. Sample group Including members of the Ban Mai 201, a simple randomness. The data collection tool was approximately five scale questionnaires. The statistics used in

data analysis were percentage, mean, standard deviation and multiple regression. The result showed that factors a model of a community enterprise and a factor of reconciliation positive affect to a sustainable community case study of Ban Mai, Sawai jeek subdistrict, Mueang district, Buriram province statistically significant at a level of 0.01 This research was contribution a model in other areas that to used as a guideline for community development to be a sustainable community.

Keywords: Model of community enterprise, Reconciliation, Sustainable community

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติ ฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่ การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง” และยุทธศาสตร์ชาตินำมาสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดกรอบที่ชัดเจนเพื่อนำนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับภูมิภาคต่อไป อย่างไรก็ตามแผนยุทธศาสตร์ชาตินำมาสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบันนี้ให้ความสำคัญกับการบูรณาการการปฏิบัติงานของทุกภาคส่วนทั้งกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทำให้เกิดการพัฒนาระดับจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ,2560)

จังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เป็นจังหวัดที่ติดหนึ่งใน 10 จังหวัดที่มีจำนวนคนยากจนมากที่สุด จังหวัดบุรีรัมย์อยู่ในอันดับที่ 6 โดยการประมวลข้อมูลเพื่อดูความยากจนใน 5 มิติคือหนึ่งคนจนสุขภาพ, สองคนจนความเป็นอยู่, สามคนจนการศึกษา, สี่คนจนรายได้, ห้าคนจนการเข้าถึงบริการของภาครัฐ (Thai People Map and Analytics Platform, 2562) อย่างไรก็ตามในระยะเวลา 4 ปี ตามแผนยุทธศาสตร์จังหวัด (พ.ศ. 2557-2560) จังหวัดพยายามผลักดันเกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้านเพื่อมีเป้าหมายให้บุรีรัมย์เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนโดยส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และหลุดพ้นจากความยากจนซึ่งจะเห็นเป็นรูปธรรมในช่วงปี พ.ศ. 2561 มีการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่หาระดับประเทศและระดับสากล การส่งเสริมการลงทุนของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) รวมถึงการขยายการลงทุน ด้านสถานที่พัก ร้านอาหาร และพัฒนาเส้นทางการคมนาคม หน่วยงานราชการเข้ามามีบทบาทส่งเสริมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีมาตรฐานระดับสากล เช่น การส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าวิสาหกิจชุมชนของพัฒนาชุมชนจังหวัด ส่งเสริมการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าและตราสินค้าของอุตสาหกรรมจังหวัด การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการตามประเภทธุรกิจของหอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นต้น ผลจากการดำเนินการดังกล่าวทำให้เห็นแนวโน้มคนที่ยากจนในจังหวัดบุรีรัมย์มีแนวโน้มลดลง จากปี 2559 –2560 ร้อยละ 24.32 ร้อยละ 20.99 (ระบบฐานข้อมูลด้านสังคมและคุณภาพชีวิต, 2562) ในปี 2562 จังหวัดบุรีรัมย์ได้มีนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่อำเภอนาบ่อแก้ว พื้นที่อำเภอนาโพธิ์ อำเภอนางรอง อำเภอห้วยราช อำเภอประโคนชัย และอำเภอเมือง เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามกิจกรรมด้านกีฬาในระดับชาติจะมีการทำกิจกรรมอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนั้นทำให้เกิดการขับเคลื่อนพื้นที่ใกล้เคียงเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ให้เกิดสถานที่ที่น่าสนใจที่จะดึงดูดใจให้นักกีฬาและนักท่องเที่ยวที่มาร่วมกิจกรรมกีฬาโดยเฉพะงานวิ่งได้ใช้เวลาอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์นานมากขึ้น จึงทำให้เกิดการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในตำบลต่างๆ ในเขตอำเภอเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ตำบลสวายจิกเนื่องจากมีระยะห่างจากเทศบาลเมืองบุรีรัมย์เพียง 10 กิโลเมตร อีกทั้งพื้นที่

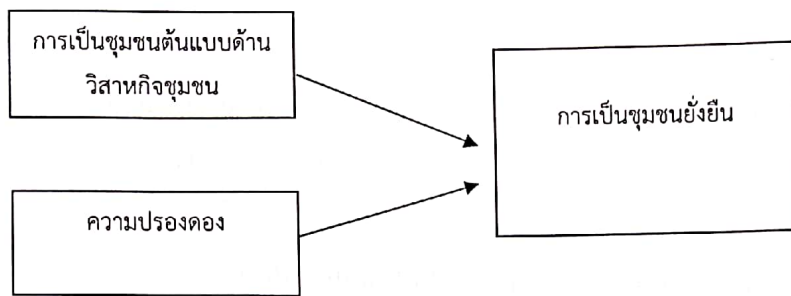
ดังกล่าวเป็นชุมชนที่มีทรัพยากรที่มีความเป็นเอกลักษณ์ เช่น การทำขนมจีนจากข้าวดินภูเขาไฟ การตีเม็ด การทำน้ำพริก การทำขนมที่เป็นสูตรเฉพาะของชุมชน ถึงแม้ว่าชุมชนบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก จะมีวิสาหกิจชุมชนหลากหลาย และชุมชนมีต้นทุนของสมาชิกในชุมชนที่มีชาติพันธุ์ไทยเขมร ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของชุมชนแห่งนี้ แต่ชุมชนยังต้องการให้หน่วยงานภายนอกเข้าไปสนับสนุนด้านการบริหารจัดการเพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนายิ่งขึ้น ดังนั้นในฐานะที่คณะผู้วิจัยเป็นบุคลากรซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งมีมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีพันธกิจการเป็นสถาบันการอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจึงได้ร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานราชการโดยเฉพาะหอการค้าจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด แรงงานจังหวัดและพัฒนาชุมชนจังหวัด ทำให้ทราบบริบท สถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงภายในจังหวัดบุรีรัมย์ นอกจากนี้คณะผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรที่สังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งได้รับผิดชอบการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนในพื้นที่ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ในช่วงเดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์ 2563 โดยได้จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารจัดการชุมชนทั้งการส่งเสริมเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นการผลิตสินค้าชุมชน หลักการทำบัญชีอย่างง่าย การบริหารจัดการด้านการตลาด และการนำกิจกรรมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลจากการเข้าไปดำเนินกิจกรรมจึงนำมาสู่การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อจะยืนยันทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนต้นแบบวิสาหกิจชุมชน ความสามัคคีปรองดองและชุมชนที่มีความยั่งยืน และคณะผู้วิจัยคาดหวังว่าการศึกษานี้จะต้องรู้ไปเผยแพร่และเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นๆ ได้นำองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดชุมชนยั่งยืน จึงนำมาสู่การวิจัยในครั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการเป็นชุมชนต้นแบบวิสาหกิจชุมชนส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความปรองดองส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดการวิจัยและสมมติฐานการวิจัย

นักวิชาการด้านการจัดการได้กล่าวถึงความยั่งยืนของชุมชนนั้นเกิดจากปัจจัยหลายด้าน ทั้ง การที่ความเป็นอัตลักษณ์ของสมาชิกในชุมชน ชาติพันธุ์ วัฒนธรรมองค์กรที่มีความเป็นเอกลักษณ์และสมาชิกในชุมชนมีเป้าหมายในการดำรงชีวิตเดียวกัน นอกจากนี้ในชุมชนที่เกิดความยั่งยืนนั้นจะต้องมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์เชิงรุกและเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม (M. Moradi, K. and H. Shahbazi, 2016) และนอกจากนั้นการศึกษาที่ผ่านมาได้พบว่าผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์เชิงบวก สร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรหรือสมาชิกในชุมชนให้มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันได้ สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติตามข้อตกลงของสมาชิกในชุมชนก็จะทำให้ชุมชนเกิดความยั่งยืน (Kridram, K., Punpungt W., Lorprakhon, T., Salkrin, K., and Phong-inwong, R., 2014) อย่างไรก็ตามในปัจจุบันการที่ชุมชนจะยั่งยืนนั้นมีปัจจัยด้านสมาชิกในชุมชนซึ่งเป็นเหมือนฟันเฟืองหลักในการขับเคลื่อนให้ชุมชนยั่งยืนโดยสมาชิกในชุมชนจะต้องตระหนักต่อความสามัคคีปรองดองกัน ดังนั้นเพื่อให้เกิดการยืนยันทฤษฎีด้านการจัดการในการวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาปัจจัยด้านการเป็นชุมชนต้นแบบด้านวิสาหกิจชุมชนและปัจจัยด้านความปรองดองที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยได้พัฒนากรอบแนวคิดจากงานของโดยพัฒนาจากการศึกษาของพระใบฎีกาสุพรรณ ตปสีโล (2561) ซึ่งได้แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยดังรูปที่ 1 และนำมาสู่การกำหนดสมมติฐานการวิจัยได้ 2 ข้อดังนี้

รูปที่ 1 : กรอบแนวคิดการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ที่มา: พัฒนาจากกรอบแนวคิดของ ประมวล สุขพอและกานต์ เสกขุณฑ (2559)

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านการเป็นชุมชนต้นแบบวิสาหกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความปรองดองส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

การวิจัยนี้ได้นิยามตัวแปรในการศึกษาดังนี้

ปัจจัยด้านการเป็นชุมชนต้นแบบวิสาหกิจชุมชนคือ ระดับวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการยอมรับจากลูกค้า มีการดำเนินงานที่มีการบริหารจัดการครบวงจร ผลิตภัณฑ์ขนมจีน มีดเล็ก ขนมไทย และน้ำพริกประเภทต่างๆ ซึ่งวิสาหกิจชุมชนเหล่านี้มี การจัดการวัตถุดิบ การผลิต ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์และการจัดจำหน่ายสินค้า สินค้าได้รับการยอมรับและได้รับมาตรฐานตราสินค้าจากหน่วยงานราชการระดับจังหวัด

ปัจจัยด้านความปรองดอง คือระดับของความรัก ความสามัคคี การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน กิจกรรมของชุมชน การให้ความสำคัญกับการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน การมีชาติพันธุ์ไทยเขมรซึ่งเป็นชาติพันธุ์ของคนส่วนใหญ่ในชุมชน การเป็นชุมชนยั่งยืน คือ ระดับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอก ในระดับตำบล อำเภอ ว่าชุมชนแห่งนี้สมาชิกในชุมชนมีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สามารถนำมาจำหน่าย สร้างรายได้ และเกิดการพัฒนาชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์ภายในชุมชนมาเป็นแนวทางทำให้เกิดการใช้ชีวิตไม่ประมาท สมาชิกในชุมชนมีความสุข ปราศจากความขัดแย้งของสมาชิก และเป็นชุมชนที่น้อมนำแนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่สมาชิกในชุมชนของบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีประชากรทั้งหมด 760 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก, 2562).

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกในชุมชนบ้านใหม่ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจาก

การคำนวณสูตรของ Tara Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane,1973) โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 201 คน ซึ่งวิธีการคัดเลือกแบบตามสะดวก (Convenience Selection) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมครบตามเป้าหมาย แล้วนำมาทำการประมวลผลในขั้นต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและได้พัฒนาจากกรอบแนวคิดการศึกษาของประมวล สุขพองและกานต์ เสกขุนทด (2559) และได้ทำการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และนำมาสร้างเป็นนิยามตัวแปร

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถามจากแนวคิดเกี่ยวกับด้านการเป็นชุมชนต้นแบบวิสาหกิจชุมชนด้านความโปร่งใส และการเป็นชุมชนยั่งยืนซึ่งครอบคลุมนิยามตัวแปรที่กำหนด กำหนดตัวเลือก 5 ระดับ โดยมีลักษณะการตอบจากระดับมากที่สุดจนถึงระดับน้อยที่สุด โดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการทำวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ยกผู้เชี่ยวชาญแนะนำ (Nunnally, Jum C. and Bernstein,Ira H, 1994)

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

4.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของสำนวนและภาษาที่ใช้

4.2 ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ทำการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกับประชากรที่ทำการศึกษ จำนวน 30 ตัวอย่าง พบว่าแบบสอบถามในแต่ละด้านมีระดับความเชื่อมั่นระหว่าง 0.729-0.881 สรุปได้ว่าแบบสอบถามมีระดับความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ดีและนำไปใช้ได้ ส่วนค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือ (factor loading) ระหว่าง .427-.812 (Nunnally, Jum C. and Bernstein,Ira H, 1994)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลในการวิจัยดังนี้

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มีการรวบรวมเอาไว้แล้ว อาทิ หนังสือวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ วารสาร และสื่อสิ่งพิมพ์

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างได้แก่สมาชิกชุมชนบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 201 คน

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรก่อนที่จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งพบว่าค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรในการศึกษาเป็นดังนี้การเป็นชุมชนต้นแบบวิสาหกิจชุมชน มีค่าสหสัมพันธ์กับความโปร่งใสเท่ากับ ($r = .311, p < 0.01$), การเป็นชุมชนต้นแบบวิสาหกิจชุมชน มีค่าสหสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนยั่งยืนเท่ากับ ($r = .375, p < 0.01$), ความโปร่งใส มีค่าสหสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนยั่งยืนเท่ากับ ($r = .403, p < 0.01$), ดังนั้นจะ

เห็นได้ว่าตัวแปรทั้งหมดในการศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับที่อยู่ในเกณฑ์ข้อกำหนดหรือต่ำกว่า 0.8 (Nunnally, Jum C. and Bernstein, Ira H, 1994) ไม่ทำให้เกิดปัญหา (multicollinearity) ดังตาราง 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยด้านการเป็นชุมชนต้นแบบด้านวิสาหกิจชุมชนและปัจจัยด้านความปรองดองที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาร้านใหม่ ตำบลสวายจีก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตัวแปร	การเป็นชุมชนต้นแบบ วิสาหกิจชุมชน	การปรองดอง	การเป็นชุมชนยั่งยืน
Mean	4.363	4.387	4.415
S.D.	.440	.450	.451
การเป็นชุมชนต้นแบบวิสาหกิจ ชุมชน	1		
การปรองดอง	.311**	1	
การเป็นชุมชนยั่งยืน	.375**	.403**	1

***p < .01 , a Beta coefficients with standard errors in parenthesis

ตาราง 2 การวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์การถดถอย (Multiple Regression Analysis)

Model	Standardized Coefficients	Unstandardized Coefficients	Sig	Adjusted R Square	VIF
	Beta	Std.Error			
Constant		.177	.473		
การเป็นชุมชนต้นแบบ วิสาหกิจชุมชน	.240** (.066)	.057	.000	.201	1.849
การปรองดอง	.429** (.069)	.049	.000		

ตัวแปรตาม การเป็นชุมชนยั่งยืน

***p < .01 , a Beta coefficients with standard errors in parenthesis

จากตารางที่ 2 จะอธิบายได้ว่าตัวแปรที่นำมาศึกษาในครั้งนี้รวมกันทุกตัวแปรสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 20.1 และการวิจัยครั้งนี้ตอบวัตถุประสงค์ ทั้งหมด 2 ข้อ ดังนี้

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ว่า ปัจจัยด้านการเป็นชุมชนต้นแบบวิสาหกิจชุมชนที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาร้านใหม่ ตำบลสวายจีก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b_1 = .240, p < 0.01$) โดยพบว่า ชุมชนบ้านใหม่มีวิสาหกิจที่ได้รับการยอมรับจากลูกค้า มีการดำเนินงานที่มีการบริหารจัดการครบวงจร ผลิตภัณฑ์ชุมชนมีดีเทล

ชนมไทย และน้ำพริกประเภทต่างๆ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐได้มาส่งเสริมเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ได้มาตรฐาน การดำเนินการด้านการผลิต การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่หีบห่อที่ได้มาตรฐาน การจัดการบัญชีของกลุ่มและการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายเพื่อเพิ่มยอดขาย ดังนั้นผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านการเป็นชุมชนต้นแบบวิสาหกิจชุมชนส่งผลเชิงบวกต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความปรองดองที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b_2 = .429, p < 0.01$) โดยพบว่าสมาชิกในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีชาติพันธุ์เป็นไทยเขมร และมีภัยคุกคามภัยร้ายเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกิจกรรมของชุมชน การให้ความสำคัญกับการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน การมีชาติพันธุ์ไทยเขมร ดังนั้นผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความปรองดองที่ส่งผลเชิงบวกต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้เกิดการยืนยันกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเป็นชุมชนต้นแบบวิสาหกิจชุมชนที่ส่งผลเชิงบวกต่อการเป็นชุมชนยั่งยืนกรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าปัจจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้วัตถุดิบในชุมชนเป็นหลักในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และควรพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป การพัฒนาผลิตภัณฑ์จะต้องให้ความสำคัญกับความคิดสร้างสรรค์ด้วยก็จะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน อย่างไรก็ตามการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนนั้นต้องอาศัยปัจจัยด้านผู้นำ ผู้นำมีทักษะความสามารถ มีความรับผิดชอบต่องานและเอาใจใส่สมาชิกในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มมีความสามัคคี มีกฎระเบียบและมีขั้นตอนในการประชุมวางแผน มีสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ มีการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้อยู่เสมอ ปัจจัยที่กล่าวมาจะทำให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทำให้เป็นชุมชนต้นแบบวิสาหกิจชุมชน (กษมาพร พวงประยงค์ และ นพพร จันทรนาชู, 2556) ในประเด็นความสามัคคีปรองดองส่งผลเชิงบวกต่อการเป็นชุมชนยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของพระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล (2561) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนในเขตพื้นที่อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์และบุรีรัมย์ และพบว่าการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนจะต้องใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงและการเป็นชุมชนที่รักษาศีล 5 สมาชิกในชุมชนจะต้องมีความรักสามัคคีกัน และจะต้องมีการทำงานร่วมกันของทุกฝ่าย ในทำนองเดียวกัน การศึกษาของ Seamkratok, Suksanhansa, and Phonginwong (2015) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของชุมชน กรณีศึกษาตำบลปะคำ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์และพบว่าสมาชิกในชุมชนแห่งนี้มีความรักสามัคคีกันในการเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่การรณรงค์รักษาความสะอาด การรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชน สมาชิกในชุมชนมีความตระหนักเข้าใจหน้าที่และสิทธิของการเป็นสมาชิกของชุมชน ดังนั้นจะเห็นว่าผลการวิจัยที่ผ่านมาสอดคล้องกับพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สมาชิกมีความตระหนักเกี่ยวกับการทำให้ชุมชนมีความสุขโดยทุกคนในชุมชนจะมีการเสนอความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนและเคารพต่อข้อเสนอแนะและเสียงส่วนรวมที่ตกลงร่วมกัน

อย่างไรก็ตามการวิจัยนี้ได้นำทฤษฎีผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงมาอธิบายกรอบแนวคิดโดยชุมชนใดที่มีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ ทำให้สมาชิกในชุมชนนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาพัฒนาให้เกิดมูลค่านอกจากนี้ การที่ชุมชนมีต้นทุนด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่นการต้มมัด การทำขนมไทย การผลิตขนมจีน และการผลิตน้ำพริกประเภทต่างๆ ทำให้ชุมชนมีสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและยังสร้างรายได้ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้การที่ชุมชนมีความสามัคคีปรองดองก็จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานต่างๆ ของชุมชนบรรลุตามเป้าหมายและส่งผลให้ชุมชนเป็นชุมชนยั่งยืน (M. Moradi, K. and H. Shahbazi, 2016)

บทสรุป

การวิจัยนี้พบว่า ปัจจัยด้านการเป็นชุมชนต้นแบบวิสาหกิจชุมชนและปัจจัยความปรองดองที่ส่งผลเชิงบวกต่อการเป็นชุมชนยั่งยืนกรณีศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ นั้นทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับชุมชนใดที่มีผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นต้นทุนเดิมของชุมชน ได้แก่วัตถุดิบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ก็จะให้น้ำสิ่งเหล่านี้มาพัฒนาจนทำให้เกิดรายได้แก่สมาชิกและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนซึ่งส่งผลต่อความยั่งยืนของชุมชน อย่างไรก็ตามการที่สมาชิกในชุมชนมีความรักสามัคคี ในการร่วมมือกันทำกิจกรรมของชุมชนที่เกิดประโยชน์ ทั้งด้านการส่งเสริมประเพณีตามขนบธรรมเนียมชาวพุทธ การมีวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ที่เป็นเอกลักษณ์ก็จะทำให้ชุมชนนั้นมีสิ่งยึดมั่นทำให้ปฏิบัติตนในทางที่ชอบมีความรักสามัคคีปรองดองต่อกันในทำนองเดียวกันหากชุมชนน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ก็จะทำให้ชุมชนมีความยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กษมาพร พวงประยงค์ และ นพพร จันทร์นำชู.(2556). แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มการแปรรูปและผลิตภัณฑ์จังหวัดสมุทรสงคราม. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2556)
- พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสโล. (2561). การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน : การเชื่อมโยง ชุมชนเศรษฐกิจ พอเพียง และหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และสุรินทร์. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2561).
- ระบบฐานข้อมูลด้านสังคมและคุณภาพชีวิต. (2562). ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด-รายได้. เข้าถึงเมื่อ (1 กรกฎาคม 2562) เข้าถึงได้จาก
(http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReprot_Final.aspx?reportid=3774&template=1R1C&yeartype=M&subcatid=80)
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580. กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจิก. (2562). ข้อมูลพื้นฐาน. เข้าถึงเมื่อ (2 ธันวาคม 2562). เข้าถึงได้จาก
(http://www.sawaijeek.go.th/index.php?op=dynamiccontent_detail&dynamiccontent_id=112424&id=27004)
- Kridram, K., Pungung W., Lorprakhon, T., Salkrin, K., & Phong-inwong, R. (2014). Transformational Leadership, Participation and Community Performance : Evidence from Moo Ban Boonchuy, Tambon Sadao, Phapphachai, Buriram Province. The 2nd Nong Khai Campus International Conference 2014 "Creative Economy: Research & Development to Worthy Lifestyle".168-171. Nong Khai : Khonkhean University.
- M. Moradi. K. and H. Shahbazi. (2016). An analysis of the transformational leadership theory. *Journal of Fundamental and Applied Sciences*. Vol.8 No. 3. pp.452
- Nunnally, Jum C. & Bernstein,Ira H. (1994). Psychometric Theory. New York, NY: McGraw-Hill.
- Seamkratok, S., Soksanhansa, K., Phonginwong, R. (2015). The Factors of Community Survival : The Case Study of Tambon Pakham, Amphoe Pakham, Buriram Province, Thailand . Abstract Book. Burapha University International Conference 2015. Chonburi. Burapha University

- Thai People Map and Analytics Platform. (2562). ภาพรวมคนจนในปี 2562 ประเทศไทย. เข้าถึงเมื่อ (1 กรกฎาคม 2562). เข้าถึงได้จาก <https://www.tpmap.in.th/>
- Yamane, T. (1973). Statistics: An introductory analysis (3rd). New York. Harper and Row Publications.